

ادبیات عمومی و تجربی

هفته‌لق سیاسی ، علمی و ادبی غزته‌در

جلد : ۲

سنه : ۱ ۱۱ ذی الحجه ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۲۹ ایلول ۱۹۱۷ نومرو ۴-۳۵

فضیلت - مفسدت

[بیوک زومانجیمز حسین رحیمی بک، کیتدکجه فیلسوف اولیور. بوندن صکره استادک یازده جقلری رومانلرده فلسفه و حکمت دها زیاده تبارز ایده‌جکدر. خصوصیات ملیه مزری ، رنگ محلیمزى ، او وعائله عالم‌مزى ، نقائصمزى ، فضائلمزى متعدد سر اثرلره تثبیت و بونلرک اخلاجه بیلمه‌سنه هپمزدن فضله بذل مقدور ایدن حسین رحیمی بک رقیق و دقیق بر پسیقولوژی نمونه‌سی اولان مقاله آتیه‌سنی قارئلرمرک انظار تقدیرلرینه عرض ایدرز. استاد ، آره‌صره کوزل اثرلر اهدا واحسانیه مجموعه‌مزى حمایه ایده‌جکدر .]

ایشته انسانیت ترازینسک ایکی کوزینه موضوع ، بربرینه ضد فقط همان غیر مفارق بر چفت کله‌که فانیلرک حسنات و سیاتی بونلره تارتیلیر ...
فضل ایله فسادى یکدیگرینه بوقدر یاقین کوستردیکمه بلکه اعتراض ایدن اولور . وجودله عدم کی هرشی ضدیله تعین ایدر . بری اولماسه دیکری ناصل تظاهر ایده‌بیلیردی ؟
دینه‌بیلیرکه فاضللر فضیلتلرینی مفسدلره مدیوندرلر . چونکه فضلك قیمتی مفسدلرک افسادى یوکسلتیور .

اخلاق نه اولدیغنی بزه تلقینه باشلادقلری کوندنبری فضیلته قارشى میل و حرمتمزى جلبه و مفسدتدن بزى تنفره اوغراشیرلر . هر ملتک اخلاقى هدفی بو دکلیدر ؟ فقط نه‌دن حالا فضیلت مفسدته مغلوبدر ؟ و اجتماعی هیئتلر ، فاضلن زیاده مفسدلرله طولودر ؟ اگر فضل فساده غالب کله ایدی شمدی به قدر دنیا دوزلش اوله‌جقدی . فاضللر عدداً مفسده فائق بولونه‌ایدی ، مدنی مملکتلرده اشرایی قبالی طوتمق ایچون مدرسه و مکتبلره ضمیمه حبس‌خانه‌لرده انشا اولونمازدی .. انسانیت بو خصوصده خسته‌در . بو مرضدن رهایاب اوله‌بیلمه‌سندن اک بیوک فیلسوفلر تاامید ...
انسانلردن بر قسمنک مدار تفضل ایدیندقلری فضیلت سوزیلر و همان بتون بشریتک نفرین و تلغینه یاد ابتدیی مفسدت کله‌سنک ، شهوت بوايکی تعبیرک حقیقی مدلولرینه واقعی‌یز ؟ فضیلتله مفسدتک ، خیر ایله شرک حدودلرینی واضحاً تعین ایده‌بیلیرمی‌یز ؟ بو طالده هرشی اضافی ایسه

بو اضافيتك اڭ قارشيقي برشكلي بوايكي كله بي بربرينه طولايه رق دو كومه مشدر . فضيلته مفسدت حقنده انسانيت چوق زمان « اسقولاستيقي » حكملر ايله اويالايوب كيتمش ... چونكه قديم نبري هردين و حكومت اهالي سني اراده سنه رام ايتك امرنده تشويق ويا تحذيراً بوايكي كله نك فسونكار تأثير و قوتلر يله اوينامشدر . فضيلت كله سنده حالا قرون وسطادن قالمه بعض ساخته ريا زينتلري اولديني كي بوكون بغير حق مفسدت اتهامي آلتنده بوغولاش نه خيرلي افعال واردر ... بناء عليه صيقي بر تدقيق ايله حقيقي فضيلته مفسدتي آرامق لازم كليور .

(اسپه نسر) دييور كه :

« باهر حقيقتلر ، مؤسس اعتقادات اصوللريني صارصديني زمانلر پك چوق كي مسهلر بوني سكوتله كچشد برمه يه اوغراشيرلر . بونلردن چيقاريله جق اڭ و اضح نتيجه لره بالنفس كوز يومارلر . » بو كوني مديتكم انسانلري صوقديني حيات مجادله سنده : « آلتده قالانك جاني چيقسون » حكمتي جاري اولدجه بو عمومي معيشت محشرى ايچنده حقيقي فضيلتلر صيقيشقم ايچون كنديسنه نه قدر ير بوله بيله جكي تأمله شاياندر .

انسان نه ايچون فضيلتكار اولمايه چاليشير ؟ ايسته (وولتهر) حكمتي ظرافتلنديره رك لانتجه دن ترجمه ايتديكي شو ايكي مصراعله بوني آكلاتيور :

Qui pourra suivre la vertu.

Si vous ôtez la récompense ?

مصراعلري تقديم تأخير ايله شويله ترجمه ايدسيورم :

مكافاتي ملي ايدرسه كز

فضيلتي كم تعقيب ايدم بيله جك ؟

فضيلتي فضيلت ايچون آرايان يوق ، بو هان ، منفعت ايچون تعقيب اولونيور كه ، ايلك آديده شرط فضيلت بو صورتله فساد اوغرايور ..

منفعتي بر كيت فرض ايدرسه كز بونك چوق مقداريني آله ايتمه يه اوغراشقم ديكر انسان قرده شلريكزي مصيب حصه لرندن محروم بر ققي ديمك اوله جني ايچون فضيلت ينه خللدار اولور . [۱] فقط سز منفعت تأمينجه مساعد بر حال و موقعده بولونديغكز زمان فضيلتكارلق ايدمرك ذاتي منفعتكزده آخرك نفعي ايچون فداكار طاوراني ايسه كز بو فضيلتده ديكر لرندن مقابله بكمه مامك اوزره بولونه بيليرسكز عيناً مقابله كورمك انتظارنده قاليرسكز فضيلتكز خللدار اولدقدن باشقه بو كا برده حماقت علاوه ايتمش اولورسكز . اكثر احوالده باشقه لرينك فضيلتسزلكلري سزي ده بو خريتندن محروم براقير .

فضيلت اكتسابي ايچون اجتناب لازم كلن خصوصاته قارشي نفسكزه حكم ايدم بيله جك بر قوته مالكيتكز اقتضا ايدر . بو قوته صاحب اوله مازسه كز اوزمان ضعف باشلار . حاكم اوله مايان محكوم قالير . اراده سز بر نفس فنا ميلانلر جذب ايدر . اطرافي سيئه و مفسدت صارار . فضيلت نفساً قوت ، سيئه ايسه ضعف نتيجه سيدر . فقط فناقي ايتك ايچون قوت ايجاب ايتديره ن افعال يوقيدر ؟

[۱] بو پك اوزون بر بحثدر كه بو مجموعه ده كي سوز حصه مزك زميني بوني مناقشه يه هيچ مساعد دكلدر .

قوتله ضعفده کی نسبتی آراشدیرر ایسهك مسئله نازكله شیر ... محض قوت ، محض ضعف
اوله مایه جفندن شویله بر سؤال قارشیسنده بولونورز :

فضیلتله مفسدت بر آدمده اجتماع ایده مزمنی ؟ .. شهوت جوانی ویرمکدن قورقایالم . انسان ،
آچلق طوقلق ، اویقو اویانقلق ، حلم و سکونت کی اضدادی جامع دکلکی ؟ آرسطو : « فضیلت
ایکی منتها آره سنده بر حد معقولدر . « دیور . دیمك افراط تفریطده کلهك ماهیتی تغیر ایدیوره
فضیلتی تشکیل ایدن اوصاف ایچنده اعتدالك مهم بر موقعی یوقنی ؟ فضیلتده افراطه واران مفسدته
یاقلاشمش اولونور . معالجا مزده مقدار طبیعه سمیات قوللانیلایینی کی اك فاضل انسانلردهده بر
پارچه فساد بولونمه سیمی لازم کلیور ؟ ..

فضیلتله مفسدته اییلك ، فنالق ناملرینی ویرر ایسهك بو ایکی کلهدهده شاشیرتیجی قاریشیق بر
نسبت حکم سوردیگنی کوروروز . بیوك بر فنالق اولان بر فعل زمان ، مکان واسباب دکیشنجه
بعضاً بیوك بر اییلك برینه اکیور ..

صلح زماننده اشخاص طرفندن منفرداً ارتکابنده قتل ، غصب ، سرقت والخره عد اولونان
افعال محاربه ائساننده بر ملت ویا قومك سلامتی نامنه مجتمعا اجرا اولونجه فضیلت ، قهرمانلق ،
علویت صایلیور .

قوماندا ایتك ایچون خلق اولونمش انسانلرله ، اطاعت ایچون یارادلش بولونانلرك افعالی باشقه
باشقه حکم وتلقی کورور . بر [اسکندر کبیر] ظهور ایدر ، بر [قیصر] پیدا اولور ، بر
[ناپولهئون] چیقار انسانلری اکین کی بیچرلر ، دنیایی شطرنج تخته سینه چه ویررلر . جاری اخلاق
قواعدینی آلت اوست ایدرلر . بوداهیلرك هر جنت وجرأتلری فضیلت اولور . کیمسه آلهه مصرعی
طوتولان فضیات مقیاسنه بونلرك حرکتلرینی تطبیقه قاتمیشماز . اورته عقلیلر بو خارقه لرك اوکنده
حیرت سجده سینه واریرلر . اخلاقیوننده ، فیلسوفنده ، ادیبنده ، شاعرنده ، پاپاسنده ، واعظنده
مقاملر دکیشر ..

مدنیت عصری بکرمنجیه واردی . فقط اسکی ذهنیتك پك دکیشمدیگنی بو حرب عمومی
اثبات ایدیور . یالکز قدیمه بکزه مهین برشی وارسه اوده [اسکندر] ك ، [قیصر] ك ،
[ناپولهئون] ك مملکتلرنده شمدی پك عادی قوماندانلرك شهرت آوینه چیقمش اولمالری یاخود
بیوك جدلرینك روحلرینی تعذیب ایچون متفقین اردولرینه تپه لنه لریدر . بلکه بوده اسکی جنك
داهیلرینك کناهلرینه بر کفارت صایلیر ..

مصطفی رحیمی